

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๒ / ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อ-นามสกุล นายรัฐ เกวานันท์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หัวข้อการพัฒนา หลักสูตร วัยใส ฉลาดรู้เน็ต
วิธีการพัฒนา ฝึกอบรมผ่านศูนย์การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ (OCSC Learning Portal)
วันที่พัฒนา ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ – ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖
สถานที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสื่อสารกับคนทุกกลุ่มทุกวัยอย่างเข้าใจง่าย
๒. เพื่อส่งเสริมทักษะการเข้าสังคมที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในโลกออนไลน์
๓. เพื่อเพิ่มความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ
๔. เพื่อช่วยลดปัญหาความเสี่ยงจากการใช้อินเทอร์เน็ต และการตกเป็นเหยื่อในโลกออนไลน์

สรุปสาระสำคัญดังนี้

ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ)

DQ เป็นผลจากศึกษาและพัฒนาของหน่วยงานที่มีชื่อเรียกว่า DQ Institute เกิดจากความร่วมมือกันของภาครัฐและเอกชนทั่วโลกประสานงานร่วมกับ World Economic Forum ที่ส่งเสริมให้เด็ก ๆ ทั่วโลกมีความรู้และทักษะในการใช้ชีวิตบนโลกออนไลน์อย่างปลอดภัย แต่ไม่ใช่แค่เด็ก ๆ เท่านั้นที่ควรเป็น “ผู้ฉลาดรู้เน็ต” แต่รวมไปถึง คุณปู่ คุณย่า และทุกคนที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต

พลเมืองดิจิทัล ต้องเข้าใจและวางตัวให้เหมาะสมในการเป็นสมาชิกสังคมออนไลน์ ซึ่งมีทักษะง่าย ๆ ๘ ข้อที่ควรทำตาม ดังนี้

๑. ทักษะในการเป็นตัวของตัวเองที่ดี (Digital Citizen Identity) ใช้สื่อดิจิทัลสร้างภาพลักษณ์ในโลกออนไลน์ของตนเองในแง่บวกทั้งความคิด ความรู้สึก มีวิจารณญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็น มีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมใช้งานในสังคมออนไลน์ และรับผิดชอบ รู้กฎหมายและจริยธรรมในโลกออนไลน์ เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การกระราน หรือการใช้คำที่สร้างความเกลียดชังผู้อื่นทางสื่อออนไลน์

๒. ทักษะในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity Management) ป้องกันการขโมยข้อมูล ไปสวมรอยทำธุรกรรมออนไลน์ รักษา ป้องกันความเสียหายของข้อมูล ระบบ และอุปกรณ์

๓. ทักษะการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking) สามารถวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่ผิด รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ เข้าใจรูปแบบการหลอกลวงต่าง ๆ ในโลกไซเบอร์ เช่น ข่าวปลอม เว็บปลอม ภาพตัดต่อ

๔. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) รู้จักปกป้องข้อมูลความเป็นส่วนตัวในโลกออนไลน์ รู้เท่าทันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต เช่น มัลแวร์ ไวรัสคอมพิวเตอร์ และกลลวงทางไซเบอร์ที่ขโมยข้อมูลไปใช้ในทางที่เสียหาย

๕. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprint) สามารถเข้าใจธรรมชาติของการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลว่าจะหลงเหลือร่องรอยข้อมูลทิ้งไว้เสมอ เข้าใจผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อการดูแลสิ่งเหล่านี้อย่างรับผิดชอบ

๖. ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) บริหารเวลาที่ใช้อุปกรณ์ยุคดิจิทัล ควบคุมเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างโลกออนไลน์ และโลกภายนอก ตระหนักถึงอันตรายจากการใช้เวลาหน้าจอมากเกินไป การทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และผลเสียของการเสพติดสื่อดิจิทัล

๗. ทักษะในการรับมือกับการกระทำความรุนแรงทางไซเบอร์ (Cyberbullying Management) ปิดกั้นผู้ที่กระทำความรุนแรงและไม่ตอบโต้ด้วยวิธีเดียวกัน ขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ครู หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งแจ้งต่อผู้ดูแลระบบเข้มแข็งและกล้าเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว

๘. ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) มีความเห็นอกเห็นใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์

รู้ไว้ทางภัยร้ายทางอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันในทุก ๆ ด้าน นอกจากการใช้เพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ แล้วนั้น เรายังใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารกับผู้คน เสมือนย่อโลกทั้งใบให้อยู่ใกล้แค่ปลายนิ้ว แน่นอนว่าการที่เราสามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นที่พบปะพูดคุยกับผู้คนทั้งโลกได้ เราย่อมมีความเสี่ยงที่จะพบกับกลุ่มคนที่ไม่หวังดีกับเราได้เช่นกัน ภัยร้ายทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่ใช่เรื่องที่ไกลตัวอีกต่อไป เราจึงควรมีความระมัดระวังในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ที่ทำได้ไม่ยาก ดังนี้

๑. ไม่บอกข้อมูลส่วนตัวกับใครในโลกออนไลน์
๒. ไม่ส่งรูปให้ใครโดยขาดการไตร่ตรอง
๓. หลีกเลี่ยงการคบเพื่อนในโลกออนไลน์ในชีวิตจริง
๔. ไม่เสวนากับผู้ที่หยาบคายในโลกออนไลน์
๕. หากเป็นเด็กหรือเยาวชน ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

Cyberbullying ไม่ใช่เรื่องตลก

"Cyberbullying" หรือ "การกระทำความรุนแรงทางไซเบอร์" เป็นคำที่เราเคยได้ยินหรืออาจจะเคยเผลอทำลงไปโดยไม่รู้ตัว เป็นการกระทำความรุนแรงโดยใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือเพื่อให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญ หรือรู้สึกไม่ดีต่าง ๆ

พฤติกรรมอะไรบ้างที่เป็น Cyberbullying

๑. การโพสต์ภาพตัดต่อล้อเลียนหรือภาพที่ทำให้เกิดความเสียหาย
๒. การใช้ถ้อยคำนินทา ด่าทอ ให้เพื่อน ๆ รู้สึกเสียหาย อับอาย
๓. ใส่ร้าย ช่มชู้หรือทำให้ไม่รู้สึกไม่ปลอดภัย
๔. สวมรอยออนไลน์

ข้อแนะนำในการป้องกันและรับมือ Cyberbullying

๑. อย่าแชร์บัญชี Social Media กับบุคคลอื่น แม้กระทั่งเพื่อนหรือพี่น้องในครอบครัวก็ตาม เนื่องจากอาจถูกนำไปใช้กลั่นแกล้งได้

๒. อย่าส่งรูปถ่ายส่วนตัว ล่อแหลมหรือโป๊เปลือยให้บุคคลอื่น เพราะมีโอกาสนឹងถูกนำรูปมาแบล็คเมลในภายหลังได้

๓. รมัถะวังการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโลกออนไลน์ การ “คิดก่อนโพสต์” โดยไม่โพสต์ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เลขบัตรประชาชน เอกสารสำคัญ ภาพถ่ายที่มีข้อมูลส่วนตัว รวมถึงตั้งค่าของระบบเพื่อจำกัดรายชื้อหรือคนที่สามารถเห็นโพสต์ของเราได้ เพราะข้อมูลเหล่านี้อาจถูกผู้ไม่หวังดีนำไปใช้ในการแฮกรหัสผ่าน สวมรอย หรือขโมยภาพไปตัดต่อกลั่นแกล้ง

๔. หยุดการตอบโต้ เมื่อถูกระรานหรือคุกคามทางออนไลน์ รวมทั้งการบล็อกผู้ระรานไปเลย ไม่ให้กลับมากระรานเราได้อีก

๕. บอกพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความช่วยเหลือ

๖. ลบข้อความกลั่นแกล้ง หรือแจ้งให้ผู้ดูแลระบบลบโพสต์นั้นออก

๗. เข้มแข็ง ไม่ใส่ใจให้คุณค่ากับการระรานนั้น และใช้เป็นแรงผลักดันให้เราดีขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. ได้รับความรู้ความ เพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ

๒. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตอย่างมั่นคงปลอดภัย

การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้

สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานรวมถึงการให้คำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนในครอบครัว ชุมชน ตลอดจนผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อสามารถเป็นแบบอย่างต่อสังคมได้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความเสี่ยงจากการใช้อินเทอร์เน็ต และการตกเป็นเหยื่อในโลกออนไลน์

แนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้เกษตกร

ให้ความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร เพื่อพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง และสมาชิกในครัวเรือน

(ลงนาม)

(นายรัฐ เกวานันท์)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม)

(นางสาวเกษร จำปา)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ